

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан соціально-гуманітарного факультету

Оксана ГОМОТЮК
« 31 » _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ
« 31 » _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІНЦНТ

Святослав ПИТЕЛЬ
« 31 » _____ 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни
«МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

**Ступінь вищої освіти – магістр
Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка
Спеціалізація – 011 Освітні, педагогічні науки
Освітньо-професійна програма – Управління закладами освіти**

Кафедра освітології і педагогіки

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	1	1	30	15	5	4	96	150	1
Заочна	1	1	8	4	-	-	138	150	2

Тернопіль 2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань 01 «Освіта/педагогіка», спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», Затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол «10 від 23 червня 2023 р.).

Робочу програму склала д.пед.н., професор кафедри освітології і педагогіки Оксана ГОМОТЮК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри освітології і педагогіки (протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.).

**Завідувач кафедри,
д.пед.наук., проф.**

Лілія РЕБУХА

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)», (протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.)

**Голова групи забезпечення
спеціальності, д. пед.наук., проф.**

Оксана КРИЧЧКІВСЬКА

**Гарант освітньої програми
к. географ.н., доц.**

Оксана КРИЧЧКІВСЬКА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Методологія наукових досліджень»

1. Опис дисципліни «Методологія наукових досліджень»

Дисципліна «Методологія наукових досліджень»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	галузь знань – 01 «Освіта/Педагогіка»	Статус дисципліни обов'язкова, загальної підготовки Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 011 «Освітні, педагогічні науки» Освітньо-професійна програма – «Управління закладами освіти»	Рік підготовки – 1 курс <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1-2</i>
Кількість змістових модулів – 3	Ступінь вищої освіти – магістр	Лекції: <i>Денна – 30</i> <i>Заочна – 8</i> Практичні заняття: <i>Денна – 15</i> <i>Заочна – 4</i>
Загальна кількість годин – 150		Самостійна робота: <i>Денна – 100</i> (в т.ч. тренінг – 4 год.) Індивідуальна робота – 5 <i>Заочна – 138</i>
Тижневих годин: Денна форма навчання – 10, з них аудиторних – 3		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

2.1. Мета вивчення дисципліни

«Методологія наукових досліджень» як дисципліна циклу загальної підготовки розроблена і читається для магістрів освітніх, педагогічних наук. Її концептуальним підґрунтям є класична методологія наукового дослідження, що нині широко застосовується при написанні кваліфікаційних та наукових робіт (дипломних, кандидатських та докторських дисертацій, фахових статей та ін.) й сприяє успішному розв'язанню дослідницьких проблем, допомагає визначити об'єкт, предмет, мету, завдання, гіпотезу і методи дослідження та ефективно відстежити організацію його проведення.

Мета вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» – забезпечити здобуття студентами базових знань з методології, методики та організації наукової діяльності для упровадження результатів наукового пошуку у власну практичну діяльність; сформувати особистісну здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, пошуку, обробки та аналізу наукової інформації; підвищити в майбутніх фахівців методологічну культуру та колективну мислекомунікацію.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Для досягнення визначеної мети потрібно, щоб студенти магістратури: ознайомилися із сучасними методологічними концепціями, з основами методології наукового пізнання та з методикою наукових досліджень; виробили професійні норми ефективного здійснення

методологічної роботи щодо відбору, систематизації, застосування методів, технологій і

процедур наукового пізнання; сформували цілісне уявлення про науково-дослідницький процес та його цілі; набули дослідницьких навичок правильного виконання кваліфікаційних і наукових робіт, а також уміли критично оцінити методологічні стратегії сучасних наукових соціально-економічних та психолого-педагогічних досліджень.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень»

Процес вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» спрямований на формування елементів наступних компетентностей магістрів:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу (ЗК1).
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК2).
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК4).
- Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми (ЗК6).
- Здатність проводити дослідження на відповідному рівні (ЗК10).
- Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки (СК2).

2.4. Результати навчання:

- Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень (РН1).
- Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності (РН2).
- Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність (РН9).

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Філософсько-методологічні засади науки

Виникнення науки та її еволюційні етапи розвитку. Основні підходи до розуміння науки (знання, пізнання, відносні та абсолютні знання). Основні загальнонаукові методи наукового знання: аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія, моделювання, абстрагування і конкретизація. Особливості наукової діяльності та наукового знання. Методологія наукового пізнання: принципи та критерії. Структурні елементи наукового пізнання. Побудова наукової теорії (гіпотеза, проблема, теорія). Проблема розвитку науки, науковий прогрес. Науки гуманітарні, природничі та технічні. Новітні досягнення в методології наукового пізнання.

[1; 4; 7; 18; 19; 23]

Тема 2. Поняття «методологія» і «метод»: зміст, структура, обсяг

Роль і значення методології у розвитку сучасної науки. Сутність поняття «методологія». Методологія як вчення і наука про метод пізнання і перетворення світу. Методологія як основа професійної мислєдїяльності. Науковий зміст поняття «метод». Метод як конкретно-історичний спосіб освоєння дійсності. Загальна класифікація методів наукового дослідження. Експериментальні і допоміжні, філософські, загальнонаукові і спеціально-наукові, однозначно-детерміновані та імовірнісні методи.

[5; 6; 13; 16; 19; 21]

Змістовий модуль 2

Тема 3. Методологія як система наукових методів, прийомів, організаційних процедур і пошукових технік

Поняття про предмет методологічного аналізу. Теоретичні і прикладні, основні та додаткові методи наукового дослідження. Звичайне та інструментальне спостереження.

Лабораторний і природний експерименти. Методи тестування, опитування, бесіди, аналізу продуктів діяльності, мисленнєвого експериментування, наукового проектування, прогнозного моделювання, анкетування, кількісного і якісного аналізу даних.

[7; 9; 12; 21]

Тема 4. Методологічна організація та послідовність проведення наукового дослідження

Організація процесу наукового дослідження з використанням сучасних методів обробки та інтерпретації інформації при проведенні інноваційної діяльності. Послідовність проведення наукового дослідження. Завдання наукового дослідження. Структура кваліфікаційного дослідження та її аналіз: вступ, основна частина та її розділи, висновки, список використаних джерел та додатки. У вступі обґрунтовуються: актуальність теми та сутність проблеми, зв'язок роботи з науковими програмами, планами і темами, мета і завдання, об'єкт і предмет, гіпотеза і методи дослідження, наукова новизна і практичне значення одержаних результатів, особистий внесок автора, апробація результатів та ключові слова. Оптимізація досліджуваних процесів. Формування абстрактного мислення, аналізу та синтезу в процесі організації наукового дослідження.

[2; 9; 11; 13; 15]

Тема 5. Наукова інформація: способи пошуку, обробки та аналізу

Способи пошуку наукової інформації. Патентний пошук. Пошук інформації за допомогою комп'ютерних засобів. Інформаційно-пошукові комп'ютерні системи. Пошукова система в Інтернеті. Інші способи пошуку інформації: використання освітніх технологій і забезпечення їх навчально-методичного супроводу. Обробка наукової інформації. Вивчення наукової літератури. Удосконалення методики читання. Засвоєння матеріалу. Методологічна рефлексія у науково-дослідній діяльності.

[1; 2; 4; 9; 12; 18; 22]

Тема 6. Наукові публікації та особливості оприлюднення результатів науково-педагогічного дослідження

Форма наукових публікацій. Підготовка наукових матеріалів. Наукова стаття. Робота над статтею. Авторство публікації. Повнота освітлення існуючих фактів і уявлень. Оприлюднення результатів науково-педагогічного дослідження. Основи наукової етики. Етика взаємин науки і суспільства. Порушення наукової етики. Раціоналізація праці молодого вченого. Природний денний ритм і графік працездатності. Планування та організація розкладу дня. Основи планування роботи. Морально-етичний кодекс дослідника.

[5; 9; 9; 22]

Змістовий модуль 3

Тема 7. Методологія науково-дослідницьких програм і суспільна практика

Теорія, методологія, технологія і практика як галузі науки, їх особливості та взаємодоповнення. Модель взаємозумовленого генезису науки і практики. Поняття про науковий план і науковий проект. Соціокультурний контекст розвитку науково-дослідницьких програм. Методологія організації оптимальної стратегії колективної діяльності, міжособистісного спілкування та взаємодії для реалізації науково-дослідних програм та проектів.

[2; 8; 10; 14; 15; 16]

Тема 8. Кваліфікаційне дослідження: методологічні підходи до його проведення

Основні характеристики кваліфікаційного дослідження: методи вибору та направленість наукового дослідження. Атестаційна кваліфікаційна робота. Вимоги до кваліфікаційної магістерської роботи. Вимоги до структури атестаційної магістерської роботи. Дисертація на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії та докторська дисертація. Структура дисертації на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії

та доктора наук. Наукова новизна і практична значимість дисертаційної роботи. Вимоги до написання дисертації. Підготовка до захисту. Типові помилки при викладенні результатів дисертації.

[2; 4; 7; 9; 15; 20; 22]

Тема 9. Формування готовності майбутнього фахівця до саморозвитку та самовдосконалення у контексті розвитку методології педагогічної науки та професійної діяльності

Національна доктрина розвитку освіти в Україні. Соціально-культурна парадигма розвитку освіти та її методологічний аналіз. Порівняння традиційної та інноваційної освітніх систем. Уміння самостійно планувати виконання інноваційного завдання у професійній сфері, формулювати висновки за його результатами та готувати результати розробок до оприлюднення. Саморозвиток та самовдосконалення особистості фахівця. Визначення власних професійних цілей.

[9; 11; 14; 15; 23]

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

денна форма навчання

Тема	Лекції	Практичні заняття	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Контрольні заходи
<i>Змістовий модуль 1.</i>					
Тема 1. Філософсько-методологічні засади науки	4	1	-	10	
Тема 2. Поняття «методологія» і «метод»: зміст, структура, обсяг	4	1	1	10	
Тема 3. Методологія як система наукових методів, прийомів, організаційних процедур і технік	4	2	1	10	Модуль 1–2 год.
<i>Змістовий модуль 2.</i>					
Тема 4. Методологічна організація та послідовність проведення наукового дослідження	4	2	1	15	
Тема 5. Наукова інформація: способи пошуку, обробки та аналізу	2	2		15	
Тема 6. Наукові публікації та особливості оприлюднення результатів науково-педагогічного дослідження	2	1		10	
<i>Змістовий модуль 3.</i>					
Тема 7. Методологія науково-дослідницьких програм і суспільна практика	2	2	-	10	
Тема 8. Кваліфікаційне дослідження: методологічні підходи до його проведення	4	2	1	10	Модуль 2 (РКР) – 2 год.
Тема 9. Формування готовності майбутнього фахівця до саморозвитку та самовдосконалення у контексті розвитку методології педагогічної науки та діяльності.	4	2	1	10	Модуль 3 (КПЗ) – 2 год.
Разом	30	15	5	100	

заочна форма навчання

Тема	Лекції	Практичні заняття	Індивідуальна робота	Самостійна робота
<i>Змістовий модуль 1.</i>				
Тема 1. Філософсько-методологічні засади науки	-	-	-	15
Тема 2. Поняття «методологія» і «метод»: зміст, структура, обсяг	2	-	-	15
Тема 3. Методологія як система наукових методів, прийомів, організаційних процедур і технік	2	1	-	15
<i>Змістовий модуль 2.</i>				
Тема 4. Методологічна організація та послідовність проведення наукового дослідження	2	1	-	15
Тема 5. Наукова інформація: способи пошуку, обробки та аналізу	1	1		15
Тема 6. Наукові публікації та особливості оприлюднення результатів науково-педагогічного дослідження	1	1		15
<i>Змістовий модуль 3.</i>				
Тема 7. Методологія науково-дослідницьких програм і суспільна практика	-	-	-	16
Тема 8. Кваліфікаційне дослідження: методологічні підходи до його проведення	-	-	-	16
Тема 9. Формування готовності майбутнього фахівця до саморозвитку та самовдосконалення у контексті розвитку методології педагогічної науки та діяльності.	-	-	-	16
Разом	8	4	-	138

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття № 1

Тема. Філософсько-методологічні засади науки

Питання для обговорення:

1. Виникнення та еволюція науки.
2. Особливості наукової діяльності та наукового знання.
3. Принципи та критерії наукового пізнання.
4. Види та ознаки наукового дослідження.
5. Науки гуманітарні і природничі, технічні.

Література [1; 3; 6; 17; 18; 22]

Практичне заняття № 2

Тема. Поняття «методологія» і «метод»: зміст, структура, обсяг

Питання для обговорення:

1. Методологічна організація суспільно-гуманітарних наук.
2. Визначення предмета і методу вищезазначених наук.
3. Науковий метод як синтез окремої методології, методики і прийомів дослідження.

Література [4; 5; 12; 15; 18; 19]

Практичне заняття № 3

Тема. Методологія як система наукових методів і прийомів, організаційних процедур і технік

Питання для обговорення:

1. Технологічний цикл дослідницьких дій науковця під час пізнання явищ дійсності:
 - а) перший етап – вибір предмета дослідження та первинний аналіз його сутності,
 - б) другий етап – теоретичне дослідження, або теоретизація предмета,
 - в) третій етап – емпіричне дослідження сутності предмета,
 - г) четвертий етап – аналіз, інтерпретація та тлумачення змістовних та формально-логічних даних наукового пошуку.
2. Методи наукового проектування та моделювання, їх сутність і сфера застосування.
3. Дослідження інтелектуального розвитку з допомогою фундаментальних тестів (методологічна оцінка IQ-показника)

Література [6; 8; 11; 20; 23]

Практичне заняття № 4

Тема. Методологічна організація та послідовність проведення наукового дослідження

Питання для обговорення:

1. Послідовність проведення наукового дослідження.
2. Структура кваліфікаційного дослідження та її аналіз.
3. Оптимізація досліджуваних процесів.
4. Формування абстрактного мислення, аналізу та синтезу в процесі організації наукового дослідження.

Література [2; 7; 9; 11; 13; 20; 22]

Практичне заняття № 5

Тема. Наукова інформація: способи пошуку, обробки та аналізу

Питання для обговорення:

1. Способи пошуку наукової інформації.
2. Обробка наукової інформації.
3. Вивчення наукової літератури.
4. Методологічна рефлексія у науково-дослідній діяльності.

Література [1; 2; 3; 9; 11; 17; 23]

Практичне заняття № 6

Тема. Наукові публікації та особливості оприлюднення результатів науково-педагогічного дослідження

Питання для обговорення:

1. Підготовка наукових матеріалів. Повнота освітлення існуючих фактів і уявлень.
2. Оприлюднення результатів науково-педагогічного дослідження
3. Раціоналізація праці молодого вченого. Природний денний ритм і графік працездатності.
4. Основи наукової етики. Порушення наукової етики. Морально-етичний кодекс дослідника.
Література [4; 8; 9; 20; 22]

Практичне заняття № 7

Тема. Методологія науково-дослідних програм і суспільна практика

Питання для обговорення:

1. Складання плану експериментального дослідження, де кожен студент освітньо-професійної програми обирає проблемну тему самостійно:
 - вибір і формулювання наукової проблеми,
 - визначення мети, об'єкта і предмета дослідження,
 - формулювання низки гіпотез і завдань дослідження,
 - визначення незалежної і залежної змінних,
 - набір методів дослідження,
 - технологія науково-дослідницької діяльності,
 - одержані результати та їх наукова інтерпретація,
 - наукова новизна і практична значущість результатів,
 - висновки, узагальнення, рекомендації.
2. Логіка наукового дослідження як завершена послідовність постановки і розв'язку актуальних проблем, обґрунтування й доведення гіпотез.
Література [2; 7; 9; 13; 14; 15]

Практичне заняття № 8

Тема. Кваліфікаційне дослідження: методологічні підходи до його проведення

Питання для обговорення:

1. Основні характеристики кваліфікаційного дослідження.
2. Атестаційна магістерська робота.
3. Дисертація на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії та доктора наук.
4. Підготовка до захисту.
5. Типові помилки при викладенні результатів дослідження.
Література [2; 6; 9; 14; 20]

Практичне заняття № 9

Тема. Формування готовності майбутнього фахівця до саморозвитку та самовдосконалення у контексті розвитку методології педагогічної науки та професійної діяльності

Питання для обговорення:

1. Національна доктрина розвитку освіти в Україні.
2. Соціально-культурна парадигма розвитку освіти та її методологічний аналіз.
Порівняння традиційної та інноваційної освітніх систем.
3. Саморозвиток та самовдосконалення особистості фахівця. Визначення власних професійних цілей.
4. Дослідження соціального розвитку з допомогою опитувальників та анкет:
 - інструкція до опитувальників,
 - процедура опитування (анкетування) та правила заповнення бланків відповідей,
 - первинна кількісна обробка результатів опитування,
 - нормування результатів опитування,
 - якісна обробка результатів та інтерпретація кількісних показників,
 - формулювання висновків і рекомендацій.
5. Методологічний аналіз дослідницьких стратегій.
Література [8; 10; 13; 14]

6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

КПЗ виконується студентами у формі аналізу та інтерпретації завдань та результатів мислєдїяльнїсних інтерактивних ігор, що стосуються навчальної дисциплїни. Для цього розроблено низку тестів, ігор, тренїнгів.

Варїанти КПЗ

1. Проблема мого квалїфікаційного дослїдження у контекстї історичного розвитку педагогїчної думки в Україні.
2. Методологїчні пїдходи у вивченнї педагогїчних явищ та процесів (на прикладї власного дослїдження).
3. Інформаційний пїдхїд у педагогїчному дослїдженнї (на прикладї власного дослїдження).
4. Методологїчна компетентнїсть дослїдника.
5. Етика й естетика науки і науково-педагогїчного дослїдження.
6. Науковий стиль і науковї жанри (на прикладї власного дослїдження).
7. Проблема зарубїжних публїкацій у галузї педагогїчних наук.
8. Технологїї моделювання науково-педагогїчного дослїдження.
9. Формування готовностї до науково-педагогїчної дїяльностї.
10. Критерїї результативностї науково-педагогїчного дослїдження.
11. Класифїкаційнї схеми методів наукового дослїдження та їх інтерпретація.
12. Методи наукового проектування та моделювання, їх сутнїсть і сфера застосування.
13. Методологїчна оцїнка IQ-показника.
14. Дослїдження соціального розвитку за допомогою опитувальників
15. Дослїдження соціального розвитку за допомогою анкет.
16. Програма виходу України з економїчної кризи, створена шляхом змодельованої колективної мислєдїяльностї.
17. Стратегїї управлїння реформування системи освїти «згори» і «знизу» та умови їх взаємодоповнення.
18. Науково-дослїдна програма як найвищий рївень розвитку сучасної науки.
19. Принципи та закономірностї наукової творчостї.
20. Структура монографїчного дослїдження та її аналіз: вступ, основна частина та її роздїли, висновки, список використаних джерел та додатки.
21. Експериментальнї методи.
22. Допомїжнї методи.
23. Фїлософські методи.
24. Загальнонауковї та спеціально-науковї методи.
25. Однозначно-детермінованї та імовїрнїснї методи.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

№ п/п	ТЕМА	Денна форма навчання
1	Поняття «методологїя» і «метод» та їх зміст, структура, обсяг	4
2	Методологїя як система наукових методів і прийомів, організаційних процедур і пошукових технїк	4
3	Методологїя науки і методологїчна робота у сферї пізнавальної творчостї	4
4	Класифїкація методологїй фїлософїї науки і фундаментальне експериментування	4
5	Методологїя науково-дослїдницьких програм і суспїльна практика	4
6	Методологїя наукових дослїджень у сферї економїки	4
7	Методологїя наукових дослїджень у сферї освїти	4
8	Креативний пїдхїд у науковому дослїдженнї	4
9	Інформаційний пїдхїд у науковому дослїдженнї	4
10	Провїднї методологїчні принципи. Принцип об'єктивностї	4

11	Методологічний принцип організації, побудови й функціонування наукового знання	4
12	Роль і сутність класифікації наук	4
13	Організація наукового дослідження у зарубіжній педагогічній науці	4
14	Особливості наукового дослідження в умовах інформаційного суспільства	4
15	Характеристика методів історико-педагогічного дослідження	4
16	Моделювання в науковому дослідженні	4
17	Інноваційні освітні технології в експериментальному науковому дослідженні та їх перевірка	4
18	Математичне опрацювання результатів педагогічного дослідження	4
19	Комп'ютерні технології як інструментарій педагогічного дослідження	4
20	Оцінювання результатів науково педагогічного дослідження	4
21	Організація творчої діяльності дослідника	6
22	Робочий час та організація праці науковця	8
23	Особистий архів (бібліотека) наукового працівника	6
Разом		100

8. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ

Організація і проведення тренінгу (4 год.)

Тематика

1. Написання тез

1. Одним із видів наукового підходу до практичних завдань курсу є написання тез. Тези розглядаємо як чітко і коротко сформульовані основні положення наукової роботи, доповіді, повідомлення, статті. Значимість таких положень полягає у тому, що весь великий та достатньо чималий матеріал подається у вигляді коротких, послідовних формулювань.

Написання тез формує у студентів здатність самостійно мислити, аналізувати, а також сприяє накопиченню досвіду вивчення та критичного аналізу наукової літератури.

Обсяг тез повинен бути не меншим ніж дві сторінки друкованого тексту. Можливе оформлення, як рукописним текстом так і друкованим, на білих стандартних аркушах паперу.

2. Робота над написанням наукових статей.

Для майбутнього вченого важливо оволодіти технікою написання статей і підготовки доповідей на конференціях не тільки з точки зору задоволення вимог стосовно кількості та рівня публікацій, а й з позицій сприйняття їх слухачами та читачами. Це зобов'язує до певної логіки побудови доповіді чи статті, високої вимогливості до їх форми, стилю і мови.

Опублікувати статтю – означає зробити даний матеріал надбанням фахівців для використання в їхній роботі. Для написання статті передусім треба розробити план. Для статті план має виглядати так:

1) вступ – постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими практичними завданнями (5-10 рядків);

2) останні дослідження і публікації, на які спирається автор, виділення невирішених частин загальної проблеми, котрим присвячується дана стаття (звичайно ця частина статі становить близько 1/3 сторінки); її можна назвати «вихідні передумови»;

3) формулювання цілей статті (постановка завдання); вказаний розділ вельми важливий, бо з нього читач визначає корисність для себе пропонованої статті; мета статті впливає з постановки загальної проблеми і огляду раніше виконаних досліджень, тобто дана стаття має на меті ліквідувати якісь «білі плями» у загальній проблемі (5-10 рядків);

4) виклад власне матеріалу дослідження. Невеликий обсяг статті потребує виділення головного у матеріалах дослідження;

5) на закінчення наводяться висновки з даного дослідження і стисло подаються перспективи подальших розвідок у цьому напрямку.

3. Представлення результатів власних досягнень у вигляді готових тез чи статті

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- проблемні питання;
- командні проекти;
- самопрезентації;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- написання тез та наукових статей;
- оцінювання результатів КППЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- ректорська контрольна робота;
- екзамен;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Методологія наукових досліджень» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КППЗ, враховуючи поточне опитування)	Заліковий модуль 4 (екзамен)	Разом
20 %	20 %	20 %	40%	100%
Усне опитування під час занять – 5 балів за тему – макс. 15 балів Модульна контрольна робота (теми 1-3) – макс. 85 балів	Усне опитування під час занять (4-7теми) 5 балів за тему – макс. 20 балів Модульна контрольна робота, тестування – макс.80 балів	Підготовка КППЗ – макс. 40 б. Захист КППЗ – макс. 40 б. Участь у тренінгах – макс. 20 б.	Тестові завдання (15 тестів по 4 балів за тест) – макс. 60 балів. Пит. 1 – макс. 20 балів Пит. 2 – макс. 20 балів	

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64	Незадовільно	E (достатньо)
35-58		FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Назва	Теми
1.	✓ Мультимедійний проектор Epson EB-505 (1 шт.), рік виготовлення 2018, рік ведення в експлуатацію 2019 ✓ Екран проекційний BRYAN 2:1,5 (1шт.)	1-5
2.	Ноутбук (Базове програмне забезпечення: ОС Windows 10 – згідно ліцензії Microsoft IT Academy та Microsoft DreamSpark for Students; Програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office, телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox).	1-9
3.	Фліпчарт	1-9

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Андрійчук В. Г. Сутнісний аспект методології наукових досліджень. *Економіка АПК*, 2018. №7. С. 87–94.
2. Ильина О.Н. Системный подход к управлению проектами в организации. https://pm.hse.ru/data/2018/03/13/1169206552/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D0%B8%D1%8F_%D0%98%D0%BB%D1%8C%D0%B8%D0%BD%D0%B0.pdf
3. Козловський Ю. М. Методологія педагогічного дослідження: навч. посіб. Львів : Вид. Львівської політехніки, 2018. 196 с.
4. Методологія наукових досліджень: метод. вказівки до проведення практичних занять та індивідуальні завдання для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заоч. форм навч. Уклад.: В. Г. Кухтов, В. Б. Савченко, В. І. Іванов, О. А. Свіргун. Харків, 2019. 32 с.
5. Основи науково-педагогічних досліджень: навч. посіб. / І. П. Аносов, М. В. Елькін, М. М. Головкова, А. А. Коробченко. Мелітополь : ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2021. 218 с.
6. Ребуха Л. З., Борщуляк Н. С. Теоретико-методологічні основи професійно-педагогічної освіти. *Сучасна освіта: методологія, теорія, практика: матеріали III всеукр. наук.-практ. конф. (з міжнар. участю). (Дніпро, 12 бер. 2020 р.)*. Дніпро: ПУ «ВНЗ «Міжнародний гуманітарно-педагогічний інститут «Бейт-Хана», 2020. С. 98–99.
7. Ребуха Л. З. Академічна доброчесність як важлива умова розвитку освіти і науки в Україні. Академічна доброчесність: виклики сучасності: збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 04.11–15.11.2019) / Польсько-українська фундація «Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці», Духовна Академія Університету Кардинала Стефана Вишинського, Фундація ADD. Варшава, 2019. С. 117–121.
8. Ребуха Л. З., Кизима Т. О., Гомотюк Т. О. Професійна освіта: принципи формування професійної грамотності у майбутніх фахівців економічних спеціальностей. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Випуск 25. Т. 3. С. 87–90.
9. Ребуха Л. З. Методологія наукових досліджень: способи пошуку та опрацювання наукової інформації. Наукові записки / Ред. кол.: В. Ф. Черкасов, В. В. Радул, Н. С. Савченко та ін. Випуск 189. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2020. С. 32–29.
10. Фурман А. В., Ребуха Л. З. Складники і форми методологічної організації комплексної гуманітарної експертизи. *Науковий огляд*. 2018. № 4 (47).
11. Фурман А. В. Модульно-розвивальний оргпростір методологування: ідея мислевчинення. *Психологія і суспільство*. 2016. №4. С. 29–31.
12. Чернілевський Д. В., Антонова О. Є., Барановська Л. В. Методологія наукової діяльності: навч. посіб.: вид. 2-ге, допов. Вінниця: Вид-во АМСКП, 2020. 484 с.
13. Швырев В. С. О соотношении познавательной и проективно-конструктивной функций в классической и современной науке. *Познание, понимание, конструирование*. М.:

- Республика, 2018. С. 30–48.
14. Щедровицкий Г. П. *Философия. Наука. Методология*. М.: Шк. культ. полит. 1997. 656 с.
 15. Flick U. *Introducing research methodology: A beginner's guide to doing a research project*. Sage, 2021.
 16. Igwenagu Ch. *Fundamentals of research methodology and data collection*. LAP LAMBERT Academic Publishing, 2019.
 17. Janicka-Panek T. Jednostka jako podmiot badań pedagogicznych i społecznych. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. Педагогічні науки, 2020. Випуск 1(87). С. 5–10. <http://eprints.zu.edu.ua/24887/1/3.pdf>
 18. Kumar R. *Research methodology: A step-by-step guide for beginners*. Sage Publications Limited, 2019.
 19. Pruzan P. *Research methodology: the aims, practices and ethics of science*. Springer, 2021.